

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu a soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobkyně: **PLESOLAR s.r.o.**, IČ 28966058, se sídlem Vídeňská 172, Vestec, zastoupená opatrovníkem Mgr. Ondřejem Toulem, advokátem, se sídlem Na Poříčí 1070/19, Praha 1, proti žalované: **Státní energetická inspekce**, ústřední inspektorát, se sídlem Gorazdova 1969/24, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí ústředního inspektorátu žalované ze dne 15. dubna 2016, č. 902019516, sp. zn. 88/062109313, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. srpna 2016, č. j. 11 Af 28/2016 - 43,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Ve věci jde v tuto chvíli teprve o spor o místní příslušnost správního soudu [§ 7 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.)], zda ji má Městský soud v Praze, anebo Krajský soud v Brně.

[2] Žalobkyně se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), domáhá zrušení rozhodnutí ústředního inspektorátu Státní energetické inspekce ze

dne 15. dubna 2016, č. 902019516, sp. zn. 88/062109313, kterým byla k jejímu odvolání změněna část výroku rozhodnutí územního inspektorátu pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina č. 642003116 ze dne 11. února 2016 o uložení pokuty ve výši 1 987 164 Kč za porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a zbývající část odvoláním napadeného výroku potvrzena.

[3] Městský soud se k podnětu žalovaného zabýval otázkou, zda je k projednání žaloby místně příslušný. Dospěl k závěru, že tomu tak není, neboť územní inspektorát pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina v dané věci rozhodoval jako prvostupňový správní orgán, jemuž byla zákonem svěřena samostatná pravomoc rozhodovat. K tomu – oproti dosavadnímu právnímu stavu – došlo účinností novely zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií, která byla k 1. lednu 2016 provedena zákonem č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony; není proto uplatnitelný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 134/2014 - 14, jehož se dovolává žalobkyně, neboť byl vydán k předcházející právní úpravě. Městský soud proto usnesením ze dne 1. srpna 2016, č. j. 11 Af 28/2016 - 43, věc podle § 7 odst. 2 a 5 s. ř. s. postoupil Krajskému soudu v Brně.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Proti výše uvedenému usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost s návrhem na jeho zrušení. V ní uvedla, že se s právním názorem městského soudu o místní příslušnosti Krajského soudu v Brně neztotožňuje. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 134/2014 - 14 ze dne 20. října 2014 s tím, že se jeho právní názor uplatní, neboť předmětné řízení bylo zahájeno ještě za účinnosti dosavadní právní úpravy před novelou provedenou zákonem č. 131/2015 Sb., kdy územní inspektoráty byly pouze vnitřními organizačními jednotkami. Městský soud tak podle stěžovatelky novou právní úpravu aplikoval nepřípustně retroaktivně. Stěžovatelka poznamenala, že připuštění takové retroaktivní aplikace by vedlo i k odnětí pravomoci Státní energetické inspekce rozhodovat o sankcích po 1. lednu 2016, neboť podle zákona č. 406/2000 Sb. od 1. ledna 2016 je tato pravomoc – s ohledem na přechodná ustanovení dotčených právních předpisů, zejména zákona č. 458/2000 Sb. – svěřena Energetickému regulačnímu úřadu.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření konstatovala, že správní řízení je nutno vést podle účinné procesní úpravy a rozhodnutí ve věci musí být v souladu s aktuální právní úpravou. Argumentace stěžovatelky přechodnými ustanoveními zákona č. 458/2000 Sb. je podle žalované naprosto lichá, jelikož část první čl. II zákona č. 131/2015 Sb. vůbec neobsahuje ustanovení týkající se Státní energetické inspekce.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že podle ustálené judikatury správních soudů kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o postoupení věci jinému místně příslušnému krajskému soudu přípustná je, neboť se jím posuzuje jedna z podmínek řízení

(místní příslušnost) s dopadem na realizaci základního práva na zákonného soudce (srov. čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), přitom nejde o rozhodnutí podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s., kterým se pouze upravuje vedení řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. prosince 2007, č. j. Nad 22/2007 - 101, publ. pod č. 2503/2012 Sb.NSS; viz též POTĚŠIL, L., ŠIMÍČEK, V. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Leges, 2014, str. 63, 1005, nebo BLAŽEK, T., JIRÁSEK, J., MOLEK, P., POSPÍŠIL, P., SOCHOROVÁ, V., ŠEBEK, P. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, k § 7 odst. 5 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud shledal, že i ostatní podmínky řízení jsou splněny. Stěžovatelka je na základě usnesení Městského soudu v Praze č. j. 2 Nc 1010/2015 - 155 ze dne 25. února 2016, jak plyne i z výpisu z obchodního rejstříku, zastoupena opatrovníkem Mgr. Ondřejem Toulem, jenž je advokátem, podmínka řízení dle § 105 odst. 2 s. ř. s. tedy splněna je. Soudní poplatek za kasační stížnost Nejvyšší správní soud nevybral s odkazem na odůvodnění usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 196/2014 - 19 ze dne 9. června 2015. Na straně jedné, zákon o soudních poplatcích zpoplatňuje kasační stížnost bez rozlišování (jakkoli to samo o sobě pro nalezení odpovědi ani při zcela jasném znění zákona nestačí, neboť vše je podrobeno soudní interpretaci) a uplatnitelnost zmíněného usnesení rozšířeného senátu na kasační stížnost proti usnesení o postoupení věci je diskutabilní (rozšířený senát se zabýval otázkou zpoplatnění kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku a nad rámec takto vymezené věci se vyjádřil v odstavcích 25 - 27 jen k otázce zpoplatnění kasačních stížností proti usnesením krajského soudu o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků či návrhu na ustanovení zástupce). Na straně druhé, *ratio* usnesení rozšířeného senátu, jak ostatně plyne i z jeho výroku formulovaného značně obecně metodou takříkajíc legislativní, zřejmě dopadá i na kasační stížnosti proti (procesnímu) usnesení o postoupení věci (usnesení městského soudu bylo vydáno z vlastní iniciativy, nebylo vyvoláno žádným procesním návrhem stěžovatelky v řízení před krajským soudem). Zejména však, a to je podstatné, v jiné dřívější věci kasační stížnosti proti usnesení o postoupení věci Nejvyšší správní soud soudní poplatek také nevybral (řízení pod sp. zn. 9 As 207/2015, v němž bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 26. listopadu 2015, tzn. po citovaném rozhodnutí rozšířeného senátu), čímž *implicite* zaujal názor, že řízení o kasační stížnosti soudním poplatkem v dané věci zatíženo není. Tohoto názoru se přidržel i v nyní rozhodované věci šestý senát Nejvyššího správního soudu, neboť se nehodlá v otázce soudních poplatků odlišovat a zatěžovat jí opět v jiném detailu senát rozšířený.

[8] Nejvyšší správní soud z příslušného správního spisu konstatuje, že správní řízení ve věci bylo zahájeno oznámením Státní energetické inspekce, doručeným stěžovatelce dne 3. února 2015. Prvostupňové správní rozhodnutí o pokutě bylo vydáno Státní energetickou inspekcí, územním inspektorátem pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina, dne 11. února 2016 a stěžovatelce doručeno dne 12. února 2016, rozhodnutí o odvolání bylo vydáno Státní energetickou inspekcí, ústředním inspektorátem, dne 18. dubna 2016 a téhož dne i doručeno stěžovatelce.

[9] Právní úprava příslušnosti Státní energetické inspekce se v průběhu správního řízení měnila. Před 1. lednem 2016 (tedy v době zahájení správního řízení) byla působnost a

organizační struktura Státní energetické inspekce upravena zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 92 odst. 1 a 2 [„*(1) Státní energetická inspekce je správním úřadem se sídlem v Praze. (2) Státní energetická inspekce je podřízena ministerstvu a člení se na ústřední inspektorát a územní inspektoráty. Územní inspektoráty jsou vnitřními organizačními jednotkami Státní energetické inspekce. Sídla územních inspektorátů stanoví ústřední ředitel.*“] a v § 95 odst. 3, podle něhož: „*Pokuty ukládá v prvním stupni Státní energetická inspekce. O odvolání proti uložení pokuty rozhoduje ústřední ředitel Státní energetické inspekce.*“. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 8 As 134/2014 - 14 k této právní úpravě uzavřel, že „*zákon svěřuje pravomoc k rozhodnutí o uložení pokuty přímo Státní energetické inspekci, nikoli jejím vnitřním organizačním jednotkám – územním inspektorátům,*“ a dále že „*Místní příslušnost soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí Státní energetické inspekce o uložení pokuty se proto řídí sídlem Státní energetické inspekce, nikoli sídlem jejího územního inspektorátu. K projednání žaloby proti rozhodnutí Státní energetické inspekce o uložení pokuty je tedy místně příslušný Městský soud v Praze, v jehož územním obvodu má Státní energetická inspekce sídlo.*“.

[10] Zmíněnou novelou provedenou zákonem č. 131/2015 Sb. byla s účinností od 1. ledna 2016 zrušena celá hlava čtvrtá části první zákona č. 458/2000 Sb., tj. ustanovení § 92 až 95 o Státní energetické inspekci, její organizační struktuře a jí ukládaných pokutách (srov. část první čl. I novelizační bod 470 zákona č. 131/2015 Sb.), a tato problematika byla nově upravena v ustanoveních § 13b a 13c zákona č. 406/2000 Sb. (viz část osmá čl. X novelizační bod 4 zákona č. 131/2015 Sb.). Přechodná ustanovení k části první čl. I zákona č. 131/2015 Sb. neobsahují žádnou přechodnou úpravu týkající funkční, příp. věcné příslušnosti orgánů Státní energetické inspekce či jiných správních orgánů v řízeních zahájených Státní energetickou inspekcí před účinností novely.

[11] Ustanovení § 13b odst. 1, 2 a 5 zákona č. 406/2000 Sb., v platném a účinném znění nyní i k datu vydání prvostupňového i druhostupňového správního rozhodnutí, tedy zní „*(1) Státní energetická inspekce je správním úřadem se sídlem v Praze. (2) Státní energetická inspekce je podřízena ministerstvu a člení se na ústřední inspektorát a územní inspektoráty. Územní inspektoráty mají tato sídla: ... g) v Brně s působností pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina,*“. Ustanovení § 13c odst. 5 téhož zákona stanoví: „*(5) Rozhodnutí v prvním stupni vydává územní inspektorát. O odvolání proti rozhodnutí územního inspektorátu rozhoduje ústřední inspektorát.*“.

[12] Stěžovatelka má tedy pravdu v tom, že před 1. lednem 2016 byla právní úprava odlišná a pro řízení o žalobě proti rozhodnutí Státní energetické inspekce o uložení pokuty by byl místně příslušný Městský soud v Praze. Tato skutečnost však pro posouzení místní příslušnosti krajského soudu není vůbec relevantní. Podstatné je, kdy a kým bylo vydáno žalobou napadené správní rozhodnutí (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.). Zpochybňuje-li stěžovatelka v kasační stížnosti otázku funkční příslušnosti jednotlivých orgánů Státní energetické inspekce, nebo dokonce otázku věcné příslušnosti Státní energetické inspekce v dané věci rozhodovat, činí tak předčasně; Nejvyšší správní soud nyní rozhoduje pouze o kasační stížnosti proti usnesení o postoupení věci jinému místně příslušnému soudu, přičemž místní příslušnost se odvíjí od sídla správního orgánu, který ve věci *vydal* žalobou napadené rozhodnutí v prvním stupni (§ 7 odst. 2 s. ř. s.). Domnívá-li se snad stěžovatelka,

že napadené rozhodnutí měl v důsledku změny právní úpravy vydat úplně jiný správní orgán, resp. že správní orgán, který rozhodnutí vydal, nebyl vůbec funkčně nebo dokonce věcně příslušný tak učinit, měla prostor takové žalobní námitky uplatnit v řízení před místně příslušným krajským soudem, který by je mohl posoudit s případným důsledkem vyhovění správní žalobě.

[13] Toliko nad rámec nutného odůvodnění lze poznamenat, že podle obecných zásad procesního práva při absenci přechodných ustanovení přechází ke dni účinnosti změny právní úpravy působnost vést řízení a ve věci rozhodnout na orgán, který je v dané věci příslušný dle nové právní úpravy (srov. rozsudek č. j. Komp 6/2009 - 35 ze dne 31. prosince 2009, resp. v něm odkazované usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 104/2008 - 7 ze dne 17. června 2009); jakkoli byla tato právní věta vyslovena ve vztahu k věcné příslušnosti, lze ji zřejmě uplatnit i ve vztahu k příslušnosti funkční.

[14] Pro posouzení místní příslušnosti krajského soudu je tedy podstatné, že dle § 13b odst. 1, 2 a 5 zákona č. 406/2000 Sb. se naprosto jednoznačně podává, že je správný závěr městského soudu o tom, že v době vydání prvostupňopvého i druhostupňového správního rozhodnutí měla Státní energetická inspekce, Územní inspektorát pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina (dále již jen „územní inspektorát“), zákonem svěřenu samostatnou pravomoc rozhodovat jako prvostupňový správní orgán a podle těchto ustanovení a v tomto postavení i rozhodla. Proto se místní příslušnost krajského soudu stanoví podle § 7 odst. 2 s. ř. s. tak, že je jím krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni, tj. Krajský soud v Brně, v jehož obvodu má sídlo Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina, neboť tento správní orgán jakožto prvostupňový orgán vydal správní rozhodnutí, o němž k odvolání rozhodovala žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím. Městský soud v Praze proto správně věc podle § 7 odst. 5 s. ř. s. postoupil Krajskému soudu v Brně.

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. srpna 2016, č. j. 11 Af 28/2016 – 43, pro nedůvodnost dle § 110 odst. 1 věty poslední zamítl.

IV. Náklady řízení

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaná měla ve věci úspěch, podle obsahu spisu jí však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2016

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu